

Ved den mundtlige fremsættelse omtalte *finansministeren* indledningsvis *statsregnskabet for 1960-61*, der set fra et statsfinansielt synspunkt vel nok var det smukkeste, der her i landet havde været aflagt i mange år. „Det balancerer med et overskud på ikke mindre end 1 100 mill. kr. eller 15 pct. af statens driftsindtægter, og dette overskud har muliggjort finansiering af omfattende investeringer og desuden en reduktion af statsgælden i årets løb med næsten 650 mill. kr.

Dette smukke statsregnskab for 1960-61 udgør i en vis forstand kulminationen på en række regnskaber, begyndende i 1957, som hver for sig viser en stadig forbedring af den finansielle stilling, en forbedring, der er opnået dels i kraft af de ydre gunstige økonomiske vilkår, dels gennem en forsigtig konjunkturstabiliserende finanspolitik. Gennem disse 3-4 år er statsgælden blevet nedbragt med 1½ milliard kr. eller næsten 20 pct., og det er herunder lykkedes at afbetale eller konvertere betydelige kortfristede gældsposter, som under andre forhold kunne have givet problemer i penge- og finanspolitikken.“

I finansåret 1961-62 var der imidlertid indtruffet et bemærkelsesværdigt *omsving i den finansielle situation*. „Overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet er gået ned til omkring 300 mill. kr., og det hidtidige kasseoverskud er i fare for at blive afløst af et mindre kasseunderskud. Årsagerne til denne mærkbare forringelse af stillingen er jo bekendt, og jeg behøver ikke at gå stærkt i enkeltheder herom. Langt den vigtigste årsag er den kraftige *stigning i statsudgifterne*, der er sat ind, og som formentlig vil andrage godt 1 300 mill. kr. eller 20 pct. i sammenligning med i fjor. Vi var naturligvis allerede i foråret vidende om, at der på mange punkter var kræfter i gang, som ville trække i retning af en svækkelse af overskuddet; bl. a. var det klart, at statens lønninger, som havde ligget fast gennem en 3-årig periode, måtte sættes op, og de store indtægtsstigninger i befolkningen i det hele taget gjorde jo også spørgsmålet om folkepensionens størrelse aktuelt.

Alligevel er udgiftsstigningen blevet en hel del større, end man dengang regnede med. Der har været forskellige særlige forhold, der har bidraget hertil, såsom støtteforanstaltninger til SAS og de i dette efterår vedtagne ekstraordinære bevillinger til forsvaret. Men det er jo ikke mindst den store udbetaling til landbruget på i alt 375 mill. kr., der har bevirket, at udgiftsstigningen er blevet så meget større end ventet.

Det må siges at være noget principielt nyt, at statens midler i så stor udstrækning sættes ind til støtte for en aktiv erhvervsgruppe, og selv om jeg meget vel er klar over de fordele, denne fremgangsmåde kan rumme i sammenligning med andre muligheder, så er det en udvikling, man ikke kan se på uden betænkelighed. Jeg tror, vi alle kan være enige om, at det var ønskeligt, om landbrugets økonomiske forhold formede sig således, at disse bevillinger kunne bringes til ophør.